

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2018 och lag om ändring av inkomstskattelagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2018 och lag om ändring av inkomstskattelagen (RP 107/2017 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat

- lagmotion LM 17/2015 rd Touko Aalto gröna m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 106 § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 18/2015 rd Touko Aalto gröna m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 33 b § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 19/2015 rd Touko Aalto gröna m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 93 § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 20/2015 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring och temporär ändring av 58 och 58 b § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 30/2015 rd Touko Aalto gröna m.fl. Lagmotion om ändring av 73 § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 34/2015 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Lagmotion om ändring av 124 § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 36/2015 rd Carl Haglund sv m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 30/2016 rd Ville Tavio saf m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 33 a § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 33/2016 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 57 och 98 a § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 50/2016 rd Tytti Tuppurainen sd Lagmotion med förslag till lag om ändring av 89 § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 65/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 124 § i inkomstskattelagen och 15 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst
- lagmotion LM 72/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 33 b § i inkomstskattelagen

Betänkande FiUB 12/2017 rd

- lagmotion LM 73/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 93 § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 80/2016 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 58 § och temporär ändring av 58 b § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 85/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 73 § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 15/2017 rd Matti Semi vänst m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 92 § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 30/2017 rd Olavi Ala-Nissilä cent Lagmotion med förslag till lag om ändring av 43 § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 38/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen
- lagmotion LM 39/2017 rd Stefan Wallin sv Lagmotion med förslag till lag om ändring av 95 § i inkomstskattelagen och 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet
- lagmotion LM 43/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen
- lagmotion LM 44/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen
- åtgärdsmotion AM 38/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Åtgärdsmotion om begränsad avdragsrätt för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer
- åtgärdsmotion AM 42/2016 rd Sari Essayah kd m.fl. Åtgärdsmotion om omallokering av lättnaderna i inkomstbeskattningen
- åtgärdsmotion AM 23/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Åtgärdsmotion om begränsning av skatteavdragsrätten för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Timo Annala, finansministeriet
- finanssekreterare Filip Kjellberg, finansministeriet
- ledande expert Kari Aaltonen, Skatteförvaltningen
- utvecklingschef Jukka Hakola, Finlands Kommunförbund
- chefsekonom Eugen Koev, Akava ry
- skatteexpert Tero Honkavaara, Finlands näringsliv rf
- skatteexpert Emmiliina Kujanpää, Centralhandelskammaren
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- ekonomisk expert Helena Pentti, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- skatteexpert Sanna Linna-Aro, Företagarna i Finland rf
- chefsekonom Mikael Kirkko-Jaakkola, Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om inkomstskatteskalan för 2018. Den föreslagna lagen innehåller en progressiv inkomstskatteskala som ska tillämpas på beskattning av förvärvsinkomst vid statsbeskattningen. Skalans inkomstgränser höjs med ca 1,5 procent. Dessutom höjs den nedre gränsen i euro för skalans tredje inkomstklass med 600 euro. Den nedre gränsen för den s.k. solidaritetsskatten kvarstår oförändrad. Marginalskattesatserna för alla inkomstklasser i skatteskalan sänks.

Det föreslås att inkomstskattelagen ändras så att arbetsinkomstavrdragets högsta belopp och minskningsprocenten liksom även grundavdragets högsta belopp vid kommunalbeskattningen höjs. Enligt förslaget ska en bestämmelse om skattefrihet för utbildning som bekostas av arbetsgivaren tas in i inkomstskattelagen. Tidsgränsen för tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe förlängs från två till tre år.

Propositionen innehåller vissa tekniska korrigeringar av bestämmelserna i inkomstskattelagen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2018 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2018.

Ändringarna av inkomstskattelagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2018.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Propositionen innehåller förslag till lag om inkomstskatteskalan för nästa år och ändringar i skattegrunderna för förvärvsinkomster. Dessutom avses beskattningen av utbildning som arbetsgivaren bekostar bli tydligare tack vare en explicit lagbestämmelse. Tidsgränsen för tillfälligt arbete ska förlängas till tre år. Syftet är att bidra till arbetskraftens regionala rörlighet.

I det följande tar utskottet i korthet upp de viktigaste ändringsförslagen. Utskottet har inga kommentarer till de tekniska justeringar som görs i inkomstskattelagen.

Ändringarna i skattegrunderna

De ändringsförslag som gäller skattegrunderna bygger på de skattepolitiska riktlinjerna i statsminister Sipiläs regeringsprogram och på de beslut som fattades vid budgetförhandlingarna hösten 2017. Utgångspunkten är regeringens generella mål att stärka tillväxten, företagsamheten och sysselsättningen.

Ändringarna ska genomföras dels med hjälp av inkomstskatteskalan, dels genom höjningar av arbetsinkomstavrdragets och grundavdragets högsta belopp. De väntas lindra beskattningen något i

Betänkande FiUB 12/2017 rd

alla inkomstdeciler och lämna beskattningen av löneinkomsterna så gott som oförändrad. Regeringen anser att den genom denna proposition har uppnått de skattelättnader under regeringsperioden som hänför sig till konkurrenskraftsavtalet.

Förslaget minskar skatteintäkterna med uppskattningsvis 505 miljoner euro per år. Inflationsjusteringen står för ungefär 205 miljoner euro och lättnaderna i beskattningen av arbete utgör ungefär 300 miljoner euro. Med hänsyn till regeringens beslut att hålla kvar den nedre gränsen för den så kallade solidaritetsskatten är de sammanlagda lättnaderna ungefär 270 miljoner euro. Solidaritetsskatten ökar alltså skatteinkomsterna med ungefär 30 miljoner euro jämfört med att nedre gränsen för de inkomster som den grundar sig på skulle ha höjts tillbaka till 90 000 euro från och med ingången av nästa år. Den föreslagna nedre gränsen är 74 200 euro efter indexjusteringen. Solidaritetsskatten omfattar då ungefär 118 000 personer.

Utskottet anser att propositionen sammantaget är väl avvägd och att skattelättnaderna avpassas och dirigeras korrekt och motiverat. Lättnaderna gäller företrädesvis beskattningen av arbete och bidrar den vägen till regeringens skattepolitiska mål. Ändringarna i beskattningen av arbete minskar den så kallade tröskeeffekten i någon mån. — Ändringarna har mestadels fått ett gott mottagande vid utfrågningen av sakkunniga i utskottet.

Kommunernas andel av de föreslagna ändringarna i skattegrunderna beräknas uppgå till ungefär 182 miljoner euro. Enligt avtal ska den även nu kompenseras till fullt belopp genom statsandelar. Förfarandet är motiverat och viktigt med tanke på en hållbar kommunalekonomi. Samtidigt finns det dock skäl att lyfta fram den ökande skillnaden mellan det nominella och effektiva kommunalskatteuttaget, vilket Kommunförbundet åter har pekat på. Problemet hör i allt väsentligt samman med skattesystemets uppbyggnad och därför bör lämpligen åtgärder behandlas i ett större sammanhang än årliga ändringar. Utskottet tar särskilt upp frågan i slutet av betänkandet.

Utbildning som bekostas av arbetsgivaren

Förslaget om en explicit bestämmelse om utbildning som bekostas av arbetsgivaren bygger på ett beslut som regeringen fattade vid halvtidsöversynen våren 2017. Bakgrunden är ett motsvarande förslag¹ som lämnats av finansministeriets sakkunniggrupp för företagsbeskattningen. Syftet är att bredda skattefriheten och skapa större tydlighet i dagens beskattningspraxis och att den vägen bidra till arbetstagarnas utbildningsmöjligheter. Behovet av detta är uppenbart på grund av utmaningarna i den globala ekonomin och strukturomvandlingarna i arbetslivet.

Skattefriheten enligt bestämmelsen ska gälla utbildning som ligger i arbetsgivarens eller i en till samma koncern hörande *arbetsgivares intresse*. Det här kriteriet ska i princip alltid anses vara uppfyllt om utbildningen är nyttig i arbetstagarens nuvarande eller framtida arbetsuppgifter i en anställning hos samma arbetsgivare eller hos en till samma koncern hörande arbetsgivare.

I propositionsmotiven står det uttryckligen att bestämmelsen är mer omfattande än dagens skatte- och rättspraxis och att den också är avsedd att tolkas i vid bemärkelse. Det ska alltså inte ha några konsekvenser för skattefriheten exempelvis i vilken form utbildningen sker eller till vilken exa-

¹ Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän raportti, Finansministeriets publikationer 12/2017.

Betänkande FiUB 12/2017 rd

men eller yrkestitel den leder. Det ska heller inte ha någon betydelse för bedömningen att arbetsuppgifterna byts ut, så länge villkoret att utbildningen ligger i arbetsgivarens intresse är uppfyllt. På den här punkten är avgränsningen klar i förhållande till utbildning för uppsagda arbetstagare.

Utskottet anser att förslaget svarar mot tidens behov och är lyckat i sak. När bestämmelsen tolkas ska särskild vikt tillmätas den utförliga beskrivning av innehållet som ingår i propositionsmotiven. Enligt den här tolkningen breddar och förtydligar propositionen dagens tillämpningspraxis, så som avsikten är.

Bestämmelsen gör det alltså lättare för arbetsgivaren att utbilda sina arbetstagare allt eftersom det sker förändringar i arbetslivet. Samtidigt minskar de många olika tolkningssituationer som förekommer inom beskattningen i dag. Därför har utskottet inte övervägt några eventuella ytterligare avgränsningar eller någon övre beloppsgräns för skattefriheten, till skillnad från vad som föreslagits av sakkunniga. Eftersom utbildning som bekostas av arbetsgivaren redan nu i omfattande utsträckning är skattefri, har utbildningen förmodats ske i huvudsak inom ramen för skattefrihet. Propositionen bedöms således inte ha några nämnvärda fiskala konsekvenser.

Utskottet anser också att det är godtagbart att kostnadsersättningar för resor med anknytning till utbildning är skattefria, när utbildningen sker i arbetsgivarens intresse. Dessutom krävs det att den ersättning som arbetsgivaren betalar uppfyller de allmänna villkoren för skattefria kostnadsersättningar för arbetsresor. För att bestämmelsen ska ha proportionerlig räckvidd är det snäva undantag som föreslås också motiverat. Undantaget gäller resor med anknytning till bland annat studentexamen och utbildning som leder till de yrkesinriktade grundexamina som definieras i bestämmelsen. Kostnadsersättningarna för dessa resor ska alltså fortfarande vara skattepliktiga.

Tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe

Den andra materiellt rättsliga ändringen som regeringen föreslår bygger också på halvtidsöversynen i våras. Den går ut på att tidsgränsen för *begreppet tillfällighet* när det gäller så kallade kommanderingsmäns arbete förlängs från två till tre år. Samtidigt kan de nuvarande särskilda villkoren för det tredje året upphävas som obehövliga. Skattefria ersättningar för resekostnader kan alltså betalas ut för tre år på enhetliga grunder när de allmänna tillämpningsvillkoren är uppfyllda.

Utskottet tillstyrker också det här ändringsförslaget. Det bidrar till arbetskraftens regionala rörlighet och stöder därmed sysselsättningen. Dessutom förenklas beskattningen. Förslaget är också godtagbart i det avseendet att tillfälligt arbete redan i nuläget kan pågå i tre år på särskilda villkor. Den sammanlagda tiden blir alltså inte längre utan tillämpningsvillkoren samordnas. Det är också värt att notera att inga andra grunder för skattefria ersättningar för resekostnader ändras än längden på tidsfristen. Ändringen bedöms heller inte ha några nämnvärda fiskala konsekvenser.

Färdplanen för beskattningen

Utskottet har ovan nämnt den ökande skillnaden mellan nominellt och effektivt kommunalskatteuttag. Den genomsnittliga skillnaden är något mer än fem procentenheter i år och klart större i vissa enskilda kommuner. Skillnaden kommer enligt Kommunförbundets beräkning att öka ytterligare nästa år och kan i vissa fall vara uppe i nio procentenheter. Över huvud taget är situationen

Betänkande FiUB 12/2017 rd

problematisk för kommunalekonomin såväl som för kommuninvånarna. När de genomsnittliga skatteintäkterna minskar stiger trycket på skattehöjningar. Det i sin tur leder till större skillnader mellan kommunerna.

Beskattningsstrukturen väntas genomgå betydande förändringar enbart på grund av den pågående landskapsreformen. Dessutom kommer andra ändringsbehov sannolikt att framhåvas när digitaliseringen går framåt och nya arbetsformer blir vanligare. Därför anser utskottet att det är ett viktigt projekt som regeringen fattade beslut om vid budgetförhandlingarna och som syftar till att staka ut de långsiktiga behoven inom beskattningen. Inom ramen för projektet finns det skäl att öppet utvärdera de strukturella missförhållanden som finns i dagens system.

Motionerna

Utskottet föreslår att de lagmotioner och åtgärdsmotioner som behandlats tillsammans med propositionen förkastas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 107/2017 rd utan ändringar.

Riksdagen förkastar lagförslagen i lagmotionerna LM 17—20, 30, 34 och 36/2015 rd, LM 30, 33, 50, 65, 72, 73, 80 och 85/2016 rd samt LM 15, 30, 38, 39, 43 och 44/2017 rd.

Riksdagen förkastar åtgärdsmotionerna AM 38 och 42/2016 rd och AM 23/2017 rd.

Betänkande FiUB 12/2017 rd

Helsingfors 14.11.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Ville Vähämäki saf
medlem Timo Heinonen saml
medlem Eero Heinäluoma sd
medlem Kauko Juhantalo cent (delvis)
medlem Krista Kiuru sd
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Mats Nylund sv
medlem Aila Paloniemi cent (delvis)
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Markku Rossi cent
medlem Sari Sarkomaa saml (delvis)
medlem Kari Uotila vänst
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ozan Yanar gröna
ersättare Olavi Ala-Nissilä cent
ersättare Timo Harakka sd
ersättare Lasse Hautala cent (delvis)
ersättare Pauli Kiuru saml (delvis)
ersättare Mika Niikko saf (delvis)
ersättare Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 1 /sd

RESERVATION 1 /sd

Motivering

Regeringen Sipiläs finanspolitik leder till ojämlikhet samtidigt som den försämrar balansen i de offentliga finanserna. Den internationella ekonomiska tillväxten, som Finland äntligen har kommit in i, vilar inte på någon hållbar grund om inte alla finländare får ta del av den och vi inte ser till att det finns förutsättningar till framgång på lång sikt.

Särbehandlingen ökar ytterligare av att de som har det bra ställt har fått skattelättnader av regeringen som motvikt till de nedskärningar som drabbar mindre bemedlade finländare. Det så kallade företagaravdraget gäller företrädesvis de högsta inkomstklasserna, skogsgåvoavdraget går till dem som äger stora skogar och den lindrigare arvs- och gåvobeskattningen medger en betydligt lättare beskattning av värdefulla bostäder och aktieportföljer. Ingen av de här skattesänkningarna till de förmögna fördel kommer märkbart att öka sysselsättningen eller den ekonomiska tillväxten. Det här skattebortfallet på nästan 200 miljoner euro bör återtas och miljoner som går i arv bör beskattas strängare.

Eftersom regeringen inte vill använda sig av beskattning för att få ekonomin i balans – vilket Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken med fog har påtalat – kommer det strukturella underskottet i de offentliga finanserna att bli ungefär en procentenhet större än vad regeringen uppgett sig sikta på 2019. Gapet blir ungefär två miljarder euro, vilket i stora drag motsvarar bortfallet av skatteinkomster 2019 till följd av olika slags skattesänkningar.

Vårt alternativ är en ansvarsfull beskattning.

Det främsta syftet med beskattningen är att se till att finansieringen av de offentliga tjänsterna är hållbar på så sätt att underskottet i de offentliga finanserna hålls under kontroll. För det andra bör skatterna tas ut enligt principerna för ett bra skattesystem. De viktigaste av dessa är rättvisa och ekonomisk effektivitet.

Bäst kan vi garantera rättvisan genom att ta hänsyn till skattebetalningsförmågan när vi fattar skattebeslut. Den ekonomiska effektiviteten uppnås när beskattningen är jämlik, skattebaserna täta, skattesatserna skäliga och skattelagstiftningen exakt.

Socialdemokraterna föreslår rättvisa ändringar i inkomstskatteskalorna och inkomstskattelagen för att bidra till sysselsättning och tillväxt.

Beskattningen av låg- och medelinkomsttagarnas löner bör sänkas så att det blir mer lockande att ta emot jobb. Det arbetsinkomstavdrag som vi föreslår lindrar löntagarnas skatter med ungefär 100 euro mer per år än regeringens modell för månadsinkomster upp till ungefär 5 000 euro. För pensionärer sjunker skatterna med 100 euro mer per år än enligt propositionen för månadsinkomster upp till ungefär 3 600 euro. En stor majoritet av alla löntagare och pensionärer i landet har mer nytta av vårt förslag än av regeringen Sipiläs politik, som gynnar förmögna.

Betänkande FiUB 12/2017 rd

Reservation 1 /sd

För förmånstagare sjunker skatterna med ungefär 50 euro per år, om månadsinkomsterna är mindre än 1 800 euro. Barnfamiljer beaktas tack vare ett fortsatt barnavdrag för låg- och medelinkomsttagare. Däremot vill vi skärpa beskattningen av årsinkomster på mer än 90 000 euro med två procentenheter.

Dessutom vill vi möjliggöra hushållsavdrag för låginkomsttagare genom att slopa självrisken på 100 euro helt och hållet. Ett mer rättvist hushållsavdrag blir budgetneutralt när det maximala avdraget minskas i samma mån och den andel som ersätts blir mindre. Samtidigt bör de som bor i våningshus och radhus få mer omfattande möjligheter till hushållsavdrag.

En effektivare och mer rättvis beskattning kräver att tyngdpunkten förskjuts från skatt på arbete till skatt på ägande. Den senare är klart lindrigare i Finland än i EU i genomsnitt. De ökade skatteintäkterna som möjliggörs enligt vår modell bygger nästan helt och hållet på att skattebaserna blir tätare.

Skattebasen i fråga om avkastning på placeringar och skatt på utdelning blir tätare samtidigt som kringgående av skatt och aggressiv skatteplanering i multinationella företag motverkas. Skatten på kapitalinkomster höjs, likaså skatten på arv och gåva. Utdelningsinkomsterna ska genomgå de ändringar som föreslagits av finansministeriets expertarbetsgrupp. Effekterna för dem som får utdelning i medianklassen är obetydliga. Småföretagarnas villkor blir bättre genom att gränsen för momspliktig omsättning höjs och ett avdrag införs för anställning av den första utomstående arbetstagaren.

Det blir lättare för företagen på hemmamarknaden att hävda sig i konkurrensen när den aggressiva skatteplaneringen i multinationella koncerner stävjas utifrån den breda handlingsplan som lades fram i september. Vi vill också att de ändringar som krävs enligt EU:s direktiv mot skatteundandragande, som ska genomföras nästa år, sätts i verket ambitiöst och heltäckande.

Socialdemokraternas alternativ är mer rättvist. Beskattningen av arbete lindras för låg- och medelinkomsttagarnas del, medan beskattningen av ägande skärps måttligt. Vi tar inte från låginkomsttagarna, utan höjer i stället grundavdraget. I vårt alternativ finns det få förlorare men många vinnare.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen med ändringar, *(Reservationens ändringsförslag)*

att riksdagen godkänner åtta uttalanden. *(Reservationens förslag till uttalanden)*

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 1 /sd

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om inkomstskatteskalan för 2018

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2018 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
17 200	8,00	6,00
25 700	518,00	17,25
42 400	3 398,75	21,25
74 200	10 156,25	31,25
90 000	15 093,75	33,25

2 §

(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 1 /sd

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 31 § 7 mom., sådant det lyder i lag 1227/2005,
ändras 21 b §, 33 b § 1 och 4 mom., 34 b § 2 mom., 54 d § 4 mom., 68 § 2 och 4 mom., 72 a och
106 § samt 125 § 2 mom.,
sådana de lyder, 21 b § i lag 1090/2014, 33 b § 1 mom. i lag 1237/2013 och 4 mom. i lag 469/
2009, 34 b § 2 mom., 54 d § 4 mom. och 68 § 2 mom. i lag 1741/2009 och 4 mom. i lag 772/2004,
72 a § i lagarna 1227/2005 och 946/2008 samt 106 § och 125 § 2 mom. i lag 1510/2016, samt
fogas till lagen en ny 69 b § som följer:

21 b §

(Som i FiUB)

33 b §

Dividender från bolag som inte är offentligt noterade

Av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 40 procent skattepliktig kapital-
inkomst och 60 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig fyra procents
avkastning beräknad på det i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) an-
givna matematiska värdet för skatteåret för aktierna. Till den del beloppet av sådana dividender
som den skatteskyldige får överstiger 150 000 euro utgör 85 procent av dividenderna kapitalin-
komst och 15 procent skattefri inkomst.

Har en delägare som enligt 7 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) inte anses stå i
anställningsförhållande till bolaget såsom bostad för sig eller sin familj under skatteåret använt en
bostad som hör till bolagets tillgångar, ska värdet av bostaden dras av från värdet av hans eller
hennes aktier när den i 1 mom. avsedda årliga avkastningen räknas ut.

34 b, 54 d, 68, 69 b och 72 a §

(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 1 /sd

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovannämnda avdragen inte överstiger 3 300 euro, ska detta belopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 12 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 600 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 37 500 euro, minskar avdraget med 2,25 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 37 500 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

Ikraftträdande
(Som i FiUB)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål bereder ett lagförslag om beskattning av placeringsförsäkringar och försäkringsskal för att beskattningen ska bli mer jämlik i förhållande till direktinvesteringar.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar riksdagen en proposition om strängare åtgärder mot kringgående av skatt och aggressiv skatteplanering i multinationella företag, bland annat genom att begränsa rätten till ränteavdrag på de samfundsinkomster som omfattas av inkomstskattelagen på samma sätt som i 18 a § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.
3. Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar riksdagen en proposition om att samfund ska betraktas som inhemska enligt 9 § 1 mom. om 1) samfundet är grundat i enlighet med finsk lagstiftning, 2) samfundet har registrerat säte i Finland eller 3) dess faktiska ledning finns i Finland.
4. Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar riksdagen en proposition om upphävande av inkomstskattelagens 30 a § om företagaravdrag.

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 1 /sd

5. Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar riksdagen en proposition om upphävande av inkomstskattelagens 55 a och 55 b § om skogsgåvoavdrag.

6. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition om höjning av skattesatserna för kapitalinkomst i 124 § 2 mom. i inkomstskattelagen på så sätt att skattesatsen för kapitalinkomst höjs till 32 procent och för inkomster över 30 000 euro till 35 procent.

7. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition om ett barnavdrag som förlänger giltighetstiden för 126 a § i den gällande inkomstskattelagen.

8. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition om att slopa den nedre gränsen för det hushållsavdrag som avses i 127 a § i inkomstskattelagen, att sänka det maximala avdragsbeloppet med 100 euro, att sänka de maximala avdragen enligt 127 b § i inkomstskattelagen till samma nivå som 2016 och att låta hushållsavdraget omfatta sådana renoveringar i höghus och radhus som delägarna i bostadsaktiebolaget har finansieringsansvar för.

Helsingfors 14.11.2017

Timo Harakka sd
Pia Viitanen sd
Eero Heinäluoma sd
Krista Kiuru sd

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 2 /gröna

RESERVATION 2 /gröna

Motivering

Regeringens skattepolitik har lett till ökade inkomstskillnader, och nedskärningarna av förmåner har försämrat villkoren för dem som har de minsta inkomsterna. Även budgetpropositionen för 2018 och den anknyttande propositionen om inkomstskatteskalan för 2018 och ändring av inkomstskattelagen fortsätter med samma ojämlika politik. Nästa år fördelas skattelättnaderna jämnt mellan alla löntagare, men grundavdraget vid kommunalbeskattningen ska bara indexjusteras.

Vårt alternativ är mer rättvist, för det jämnar ut inkomstskillnaderna och minskar fattigdomen.

Skatteskalan för förvärvsinkomster

Regeringen föreslår att beskattningen av förvärvsinkomster utöver indexjusteringen ska lindras genom att marginals-katten i alla inkomstklasser i skalan sänks och arbetsinkomstavdraget höjs. För att skattelättnaderna ska bli mer rättvisa, till exempel med hänsyn till låginkomsttagare, bör en större del av skattelindringsmarginalen styras till grundavdraget vid kommunalbeskattningen. Vi föreslår att skatteskalan för förvärvsinkomster indexjusteras och att arbetsinkomstavdraget höjs måttligare än vad regeringen föreslår.

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

I fråga om grundavdraget vid kommunalbeskattningen föreslår regeringen bara en indexjustering. Bestämmelser om grundavdraget vid kommunalbeskattningen finns i 106 § i inkomstskattelagen. Det maximala beloppet av grundavdraget föreslås bli höjt till 3 100 euro.

Enligt vårt alternativ dirigeras skattelättnaderna till dem som har de minsta inkomsterna genom att grundavdraget vid kommunalbeskattningen höjs, för det är till fördel för dem som har de allra minsta lönerna. Det är till nytta också för arbetslösa och pensionärer, som inte kan utnyttja skattelättnader i fråga om förvärvsinkomster. Enligt vårt alternativ ska det maximala beloppet av grundavdraget vid kommunalbeskattningen höjas till 3 455 euro och minskningsprocenten bli 15,5.

Arbetsinkomstavdrag

Bestämmelser om arbetsinkomstavdraget finns i 125 § i inkomstskattelagen. Enligt propositionen ska arbetsinkomstavdraget höjas från 1 420 till 1 540 euro. Vi föreslår likaså att arbetsinkomstavdraget höjs, men i mindre omfattning på så sätt att det maximala avdragsbeloppet höjs till 1 495 euro och minskningsprocenten blir 1,6.

Förslag

Jag föreslår

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 2 /gröna

att riksdagen godkänner lagförslag 1 med ändringar,

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet, men 106 och 125 § med ändringar, *(Reservationens ändringsförslag)*

att riksdagen godkänner två uttalanden. *(Reservationens förslag till uttalanden)*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om inkomstskatteskalen för 2018

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2018 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
17 200—25 700	8,00	6,25
25 700—41 800	518,00	17,50
41 800—74 200	3 398,75	21,50
74 200—	10 156,25	31,50

2 §

(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 2 /gröna

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförfärvsinkomst som efter de ovannämnda avdragen inte överstiger 3 455 euro, ska detta belopp dras av från nettoförfärvsinkomsten. Om nettoförfärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 15,5 procent av den överskjutande inkomsten.

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 12 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 495 euro. När den skattskyldiges nettoförfärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 1,6 procent av det belopp med vilket nettoförfärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen slopar det skogsgåvoavdrag som den infört.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om skatt på utdelning från icke-börsnoterade bolag på det sätt som finansministeriets expertgrupp föreslagit, varvid gränsen för avkastningsgraden sänks till 4 procent, vilket bättre motsvarar gränsen för så kallad normal avkastning, och den skattepliktiga andelen av utdelningen höjs från 25 till 40 procent. Samtidigt slopas beloppsgränsen för skattelättnaden.

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 2 /gröna

Helsingfors 14.11.2017

Ozan Yanar gröna

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 3 /vänst

RESERVATION 3 /vänst

Motivering

En rättvis beskattning kräver att var och en betalar skatt enligt betalningsförmåga och att beskattningen jämnar ut inkomstskillnaderna.

Det finländska skattesystemets förmåga att jämna ut skillnader i inkomst och förmögenhet har redan länge försämrats. Andelen skatteinkomster som samlas in genom progressiva skatter har minskat betydligt och utgör nu mindre än en tiondel av alla skatteinkomster. Över 90 procent av skatteinkomsterna samlas in genom platt skatt, om den inkomstskatt på förvärvsinkomst som betalas till staten och arvs- och gåvoskatten definieras som genuint progressiva. Kommunal skatten är progressiv i detta avseende främst i de små inkomstklasserna.

Regeringen Sipiläs skattepolitik har ökat ojämlikheten under hela regeringsperioden. Den största nyttan av skatteändringarna har gått till höginkomsttagarna. Enorma skattelättnader i miljardklassen har försvagat den finansiella ställningen i statsfinanserna och gjort det svårare att upprätthålla välfärdsstaten – inte minst för att den strama finanspolitiken samtidigt har fortsatt.

Regeringens proposition om inkomstskatteskalan för 2018 i kombination med andra propositioner fortsätter på samma linje som ökar inkomstskillnaderna i landet.

I vår skattemodell blir skattesystemet betydligt mer progressivt, och skatten på stora inkomster är också proportionellt sett större.

Vår generella ståndpunkt är att alla inkomster ska beskattas samordnat. Det finländska skattesystemet gynnar kapitalinkomsttagare, vilket är en av de viktigaste egenskaperna som ökar ojämlikheten. Regeringen bör genast inleda beredning för att införa en kombinerad skatteskala.

Särskilt generöst behandlas hos oss förmögna personer som äger företag och som kan omvandla förvärvsinkomster till kapitalinkomster, som de tar ut enligt en mycket låg skattesats. Allt sedan skattereformen 1993 har frukterna av den ekonomiska tillväxten gått till dem som har de högsta inkomsterna, medan låginkomsttagarnas förvärvsinkomster var de som ökade mest under de föregående decennierna. Nästan alla ledande experter har på olika sätt talat för att de oskäligen skatteförmånerna för ägare till icke-börsnoterade bolag ska slopas, men regeringen har inte varit beredd att göra detta. Den nuvarande separata skatteskalan för kapitalinkomster är också orättvis för låginkomsttagare som har små kapitalinkomster.

I nästa års budget föreslår vi en reform som genast ska genomföras för att sätta stopp för de orättvisa fördelarna för utdelningar från icke noterade företag. Detta ska göras genom att gränsen för skattefria utdelningar enligt 33 b § i inkomstskattelagen (den s.k. normalavkastningsgränsen) sänks från åtta till tre procent.

Betänkande FiUB 12/2017 rd Reservation 3 /vänst

Vänsterförbundet föreslår att *inkomstskatteskalan* ändras så att regeringens skattelättnader återtas och det införs en ny skatteklass för inkomster på över 100 000 euro (34 % skatt på den del av inkomsterna som överskrider den nedre gränsen).

Enligt propositionen ska maximibeloppet för *grundavdraget vid kommunalbeskattningen* enligt 106 § i inkomstskattelagen höjas från 3 060 euro till 3 100 euro. Grundavdraget görs efter alla andra avdrag, och det höjer köpkraften för låginkomsttagarna. Vänsterförbundet föreslår att avdraget ska höjas till 3 320 euro. Jämfört med förslaget i propositionen ökar vår grundavdragsmodell klart de disponibla inkomsterna för löntagare, pensionärer och dagpenningstagare med låga inkomster.

För ett år sedan ändrade regeringen bestämmelserna om hushållsavdrag i 127 b § i inkomstskattelagen så att ersättningsprocenten höjdes med fem procentenheter i fråga om både den utbetalda arbetsersättningen och lönen. Målet att främja omsorgstjänster med hjälp av hushållsavdraget är välkommet, men den huvudsakliga nyttan av de föreslagna höjningarna av ersättningsgraden går till renovering av hem och fritidsfastigheter som ägs av människor med jämförelsevis höga inkomster, vilket inte kan anses motiverat. Därför kan vi inte godkänna de föreslagna ändringarna och föreslår i stället att ersättningsprocenterna återställs till 2016 års nivå. Med tanke på ökad likabehandling av medborgarna bör självriskén på 100 euro i fråga om hushållsavdraget slopas. Det vore med hänsyn till likabehandlingen och miljöaspekterna motiverat att också utvidga avdragets användningsområde så att det kan betalas ut exempelvis för energihållbarhetsprojekt i bostadsaktiebolag och bostadsandelslag. Med beaktande av att de med de allra lägsta inkomsterna överhuvudtaget inte kan utnyttja hushållsavdraget vore det skäl att jämsides med hushållsavdraget utveckla ett motsvarande system för hushållsunderstöd i enlighet med Vänsterförbundets förslag.

Med tanke på likabehandlingen av medborgarna är den i 54 d § i inkomstskattelagen avsedda avdragsrätten för privata pensionsförsäkringsarrangemang och långsiktiga sparavtal inte motiverad. Den här skatteutgiften minskar statens skatteintäkter med cirka 90 miljoner euro per år och gynnar i huvudsak höginkomsttagare.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1 med ändringar,

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet, men 33 b, 106 och 127 b § med ändringar, (**Reservationens ändringsförslag**)

att riksdagen godkänner två uttalanden. (**Reservationens förslag till uttalanden**)

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 3 /vänst

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om inkomstskatteskalen för 2018

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2018 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
16 900—25 300	8,00	6,25
25 300—41 200	533,00	17,50
41 200—73 100	3 315,50	21,50
73 100—100 000	10 174,00	31,50
100 000—	18 647,50	34,00

2 §

(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 3 /vänst

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 31 § 7 mom., sådant det lyder i lag 1227/2005,
ändras 21 b §, 33 b § 1 och 4 mom., 34 b § 2 mom., 54 d § 4 mom., 68 § 2 och 4 mom., 72 a och
106 § samt 125 § 2 mom. och 127 b §,
sådana de lyder, 21 b § i lag 1090/2014, 33 b § 4 mom. i lag 469/2009, 34 b § 2 mom., 54 d § 4
mom. och 68 § 2 mom. i lag 1741/2009 och 4 mom. i lag 772/2004, 72 a § i lagarna 1227/2005 och
946/2008 samt 106 §, 125 § 2 mom. och 127 b § i lag 1510/2016, samt
fogas till lagen en ny 69 b § som följer:

33 b §

Dividender från bolag som inte är offentligt noterade

Av dividender från bolag som inte är offentligt noterade utgör 25 procent skattepliktig kapital-
inkomst och 75 procent skattefri inkomst upp till det belopp som motsvarar en årlig tre procents
avkastning beräknad på det i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) an-
givna matematiska värdet för skatteåret för aktierna. Till den del beloppet av sådana dividender
som den skattskyldige får överstiger 150 000 euro utgör 85 procent av dividenderna kapitalin-
komst och 15 procent skattefri inkomst.

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovannämnda av-
dragen inte överstiger 3 320 euro, ska detta belopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om
nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska av-
draget minskas med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

127 b §

Grunden för hushållsavdrag

Den skattskyldige får dra av

1) arbetsgivares socialskyddsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkrings-
premie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 3 /vänst

har betalt för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag samt dessutom 15 procent av den utbetalda lönen,

2) 45 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betalningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelser som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd,

3) 45 procent av en ersättning för normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som har betalats till ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § i denna lag.

Ikraftträdande
(Som i FiUB)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar riksdagen en proposition om en kännbar ökning av progressionen i kapitalbeskattningen, varvid det slutliga målet är att kapitalinkomster ska behandlas på samma sätt som andra inkomster i beskattningen.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål låter riksdagen behandla en reform om upphävning av den avdragsrätt för premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal som avses i 54 d § i inkomstskattelagen.

Helsingfors 14.11.2017

Kari Uotila vänst

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 4/sv

RESERVATION 4 /sv

Motivering

Svenska riksdagsgruppen anser att vi behöver en skattepolitik som ger vanliga löntagare mera pengar i handen. Vi är övertygade om att de hushåll som har mer inkomster att använda får ekonomiskt ta fart och därmed underbygger ett mer varierat serviceutbud. I det här avseendet pekar propositionen åt rätt håll. Vi anser emellertid att det är rätt att sänka skatten på arbete bara om det sker på ett socialt rättvist sätt.

I vår skuggbudget föreslår vi en skattereform som ska genomföras på så sätt att inkomstskillnaderna i samhället inte ökar. I och med reformen sjunker skatten på arbete, medan beskattningen av konsumtion stiger något. Tack vare en försiktig momshöjning med 0,5 procent skapar vi rum för större lättnader i förvärsinkomstbeskattningen än vad regeringen föreslår.

Beskattningen ska motivera till arbete och företagande. Finlands ekonomi håller farten uppe för närvarande. Med hjälp av vår skattereform vill vi öka farten ytterligare. Det är fråga om en åtgärd som kommer alla vanliga löntagare till nytta både på kort och på lång sikt.

Inkomstbeskattningen

Vi menar att beskattningen ska samla in så mycket medel som behövs för att upprätthålla vårt nordiska välfärdssamhälle. Skatterna ska uppbäras effektivt och rättvist och grunda sig på betalningsförmågan. Beskattningen ska också motivera till arbete och företagande, och den bör främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Bara genom en hållbar tillväxt och en hög sysselsättningsgrad, som genererar skatteintäkter kan välfärdssamhället garanteras, även på lång sikt.

Finlands position på World Economic Forums lista på världens mest konkurrenskraftiga länder har nyligen sjunkit till en tionde plats. Vår konkurrenskraft är inte tillräckligt bra och det ser vi, enligt företagarna i Finland, bland annat på att vår exportökning är långsammare än tillväxten på våra exportmarknader. Vi har alltså goda möjligheter att reformera vår ekonomi. En premiss är att det alltid ska vara lönsamt att ta emot jobb och att jobba. För att nå det målet krävs ett flertal åtgärder. En av dem är att sänka skatten på arbete. Genom en sänkt skatt minskar risken för olika bidragsfallor, och tröskeln för att ta emot jobb sjunker. Vi vill förskjuta tyngdpunkten så att beskattningen av arbete lindras och beskattningen av konsumtion i stället ökar. Det gör vi genom att höja samtliga tre momssatser med 0,5 procentenheter. Största delen av mervärdesskattebasen utgörs av hushållens konsumtion, som står för nästan 70 procent av mervärdesskatteintäkterna. Därför är det helt fundamentalt för oss att en höjning av mervärdesskatten går hand i hand med en inkomstskattesänkning, som vi även föreslår. Därför vill vi genom vår skatteväxling öka intäkterna och höja mervärdesskatten med 428 miljoner euro.

Momshöjningar anses ofta vara ett dåligt alternativ för låginkomsttagare, pensionärer och studerande. Men det är inte vår modell. I vår skatteväxling höjer vi garantipensionen mer än vad regeringen gör, slopar indexfrysningen av folkpensionerna och höjer studiestödet till den nivå det var på före regeringens nedskärningar.

Betänkande FiUB 12/2017 rd

Reservation 4/sv

Tack vare momshöjningen får vi ungefär 400 miljoner euro mer i skatteintäkter. Den summan använder vi för skattelättnader men också för andra åtgärder som ger framför allt låginkomsttagare och pensionärer mer disponibla inkomster.

Hushållsavdraget

Den finländska arbetsmarknaden förändras hela tiden. Andelen löntagare med ett fast anställnings- eller tjänsteförhållande minskar samtidigt som antalet frilansare och ensamföretagare ökar. Bland landets företagare har andelen ensamföretagare och näringsidkare stigit till två tredjedelar. Det visar att frilansarna och ensamföretagarna utför en stor del av det arbete som tidigare sköttes av löntagare.

I dagsläget innehåller vårt skattesystem många typer av skatteavdrag. En del av avdragen gynnar företagsamhet och sysselsättning, en del minskar på svartjobben och en del gynnar utsatta grupper i samhället. Alla skatteavdrag bör bedömas mot deras beräknade sysselsättande effekt. Nya avdrag är motiverade om de bedöms stimulera sysselsättningen och därmed bidra till skatteintäkter.

Hushållsavdraget är ett bra exempel på en avdragsform som bidrar till skatteintäkter, gynnar företagsamhet och förbättrar sysselsättningsgraden. Hushållsavdraget bidrar dessutom till att motverka svart ekonomi. Tidigare utvärderingar har visat att bortfallet av skatteintäkter på grund av avdraget betalat sig i och med att sysselsättningen och därmed också skatteintäkterna ökat. Därför vill vi höja hushållsavdragets maximibelopp från 2 400 till 3 000 euro. Därutöver vill vi höja den avdragbara andelen av ersättningen för arbete från 50 procent till 60 procent och den avdragbara andelen av utbetald lön från 20 procent till 30 procent.

Hushållsavdraget är ett bra exempel på en avdragsform som bidrar till skatteintäkter, gynnar företagsamhet och förbättrar sysselsättningsgraden. Hushållsavdraget bidrar dessutom till att motverka svart ekonomi. Tidigare utvärderingar har visat att bortfallet av skatteintäkter på grund av avdraget ökar sysselsättningen och därmed sammantaget sett också ökar skatteintäkterna. Vi bedömer att höjningen av hushållsavdraget, som i sig minskar på statens skatteinkomster, samtidigt genom sina dynamiska effekter ger tilläggsinkomster på 80 miljoner.

Bekämpning av svart ekonomi

Den svarta ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den svarta ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Det betyder att den svarta ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år. Bekämpningen av den svarta ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala för att uppnå resultat är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den svarta ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den

Betänkande FiUB 12/2017 rd Reservation 4/sv

svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo. Därför har vi valt att avsätta tilläggsresurser på 20 miljoner euro för bekämpning av svart ekonomi som i sin tur uppskattas ge tilläggsinkomster på 70 miljoner euro.

Arvs- och gåvoskatten

Vi föreslår att generationsväxlingar i familjeföretag befrias från arvs- och gåvoskatt. Nya jobb uppstår främst i små och medelstora företag. Många av dessa är familjeföretag där flexibel generationsväxling är en förutsättning för att affärsverksamheten ska kunna fortsätta. En lyckad generationsväxling är således också en sysselsättningsfråga där beskattningen är en av de största utmaningarna.

Bilskatten

Regeringen har föreslagit en sänkning av bilbeskattningen med sammanlagt cirka 200 miljoner euro under regeringsperioden. Lindringen genomförs stegvis 2016—2019. Som en följd av regeringens förslag skulle bilskattens intäkter år 2018 minska med 117 000 000 euro. Vi anser inte att en sänkning av bilskatten är motiverad i dagens ekonomiska läge och vi tror inte att den har väntade dynamiska effekter. Vi anser att den summa som staten förlorar i och med bilskattesänkningen istället bör användas för att finansiera åtgärder som främjar sysselsättningen, vilket i sin tur medför ökade skatteintäkter för att finansiera välfärden. Därför föreslår vi att bilskatten ska hållas på 2015 års nivå.

Slopa befrielsen från överlåtelseskatt vid köp av första bostad

En av de största skatteutgifterna på momentet är befrielsen från överlåtelseskatt vid köp av första bostad, vilken uppgår till uppskattningsvis 95 000 000 euro. I ekonomiskt svåra tider finns det behov av att se över de offentliga utgifterna och se till att alla på ett rättvist sätt deltar i att förbättra den ekonomiska situationen. Det är inte statens primära uppgift att via skattelättnader uppmåna till privat ägande. Därför anser vi att köp av första fastighet och första aktielägenhet är en förmån vi finländare kunde avstå från i detta läge. Det kan ha vissa mindre effekter på bostadsmarknaden, men sannolikt påverkar inte förändringen marknaden i någon större mån. Därmed anser vi att man kan göra en inbesparing på 95 000 000 euro genom att slopa befrielsen från överlåtelseskatt vid köp av första bostad.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner ett uttalande. (*Reservationens förslag till uttalande*)

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 4/sv

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en skattereform enligt SFP:s modell, där beskattningen av arbete sänks och beskattningen av konsumtion höjs måttligt.

Helsingfors 14.11.2017

Mats Nylund sv

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 5 /kd

RESERVATION 5 /kd

Motivering

Regeringen föreslår att inkomstskatteskalan och inkomstskattelagen ändras. Lättnaderna i inkomstbeskattningen är motiverade som ett led i konkurrenskraftsavtalet. Ändringarna i inkomstskattelagen, som går ut på att höja det maximala beloppet av arbetsinkomstavrdraget och minskningsprocenten plus det maximala beloppet av grundavrdraget vid kommunalbeskattningen, är likaså motiverade. Kristdemokratiska riksdagsgruppen ställer sig också bakom förslaget att införa skattefrihet för utbildning som bekostas av arbetsgivaren.

Utöver de ändringar som föreslås i propositionen har vi den här hösten föreslagit en rad motiverade och behövliga ändringar i inkomstbeskattningen. Men utskottet föreslår att de här reformerna avslås utan motivering. Våra förslag går ut på att förlänga barnavrdraget i inkomstbeskattningen, utvidga rätten till skatteavdrag så att den också gäller stöd till organisationer som bedriver utvecklingssamarbete och att begränsa rätten till skatteavdrag för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer.

I lagmotion LM 38/2017 rd föreslår vi att barnavrdraget förlängs till slutet av 2018 i den form det har tillämpats 2015—2017. Barnavrdraget kommer att försvinna vid ingången av 2018, vilket leder till att incitamentet för vårdnadshavare i barnfamiljer att söka jobb minskar. Deras effektiva skattesats kan stiga betydligt när förvärvsinkomsterna är små, vilket gör det olönsamt att arbeta. Höga effektiva skattesatser beror på att stöden till barnfamiljen minskar, medan dagvårdsavgiften och beskattningen stiger brant även om förvärvsinkomsterna är små. Systemet med barnavrdrag skapades för att kompensera nedskärningen av barnbidragen. Eftersom systemet har införts inom ramen för beskattningen bör det inte slopas, utan det bör bidra till att rätta till de värsta missförhållandena för barnfamiljerna.

I lagmotion LM 43/2017 rd föreslår vi bestämmelser om avdrag för donationer i syfte att främja utvecklingssamarbete som bedrivs av samfund. Enligt förslaget ska ett samfund i beskattningen av sina förvärvsinkomster få dra av en penningdonation till en aktör som bedriver utvecklingssamarbete i syfte att främja utvecklingssamarbetet. Penningdonationer på minst 850 och högst 25 000 euro ska vara avdragsgilla. På motsvarande sätt föreslår vi i lagmotion LM 44/2017 rd att fysiska personer och dödsbon i beskattningen av sina förvärvsinkomster ska få dra av penningdonationer till aktörer som bedriver utvecklingssamarbete i syfte att främja utvecklingssamarbetet. Penningdonationer på minst 850 och högst 50 000 euro ska vara avdragsgilla.

I åtgärdsmotion AM 23/2017 rd föreslår vi att rätten till avdrag för medlemsavgifter till arbetstagarorganisationer halveras och att rätten till avdrag för medlemsavgifter till arbetsgivarorganisationer slopas helt och hållet. Avdragsgillhet för medlemsavgifter till fackförbund är en kvarleva från gångna tider som är svår att förstå. Inte heller medlemmar i andra allmännyttiga organisationer har rätt att dra av medlemsavgifterna i beskattningen. Dessutom har vissa fackförbund innehav som de använder för operationer på den fria marknaden som företag. Då kan deras medlemmars skatteavdrag rentav betraktas som ett slags indirekt företagsstöd. Om rätten till avdrag för

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 5 /kd

medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer begränsas, får staten ungefär 125 miljoner euro i extra inkomster, vilket räcker till för att täcka de andra förslagens effekter på skatteinflödet.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet, men 57 a §, 98 b § och 126 a § med ändringar, (*Reservationens ändringsförslag*)

att riksdagen godkänner ett uttalande. (*Reservationens förslag till uttalande*)

Reservationens ändringsförslag

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 31 § 7 mom., sådant det lyder i lag 1227/2005,
ändras 21 b §, 33 b § 4 mom., 34 b § 2 mom., 54 d § 4 mom., 68 § 2 och 4 mom., 72 a och 106 §
samt 125 § 2 mom.,
sådana de lyder, 21 b § i lag 1090/2014, 33 b § 4 mom. i lag 469/2009, 34 b § 2 mom., 54 d § 4
mom. och 68 § 2 mom. i lag 1741/2009 och 4 mom. i lag 772/2004, 72 a § i lagarna 1227/2005 och
946/2008 samt 106 § och 125 § 2 mom. i lag 1510/2016, samt
fogas till lagen **nya 57 a, 69 b, 98 b och 126 a §** som följer:

57 a §

Donationsavdrag för samfunds donationer till utvecklingssamarbete

Ett samfund får enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet från sin inkomst dra av en penningdonation på minst 850 euro och högst 25 000 euro som gjorts för att främja utvecklingssamarbete till en aktör som bedriver utvecklingssamarbete.

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 5 /kd

98 b §

Donationsavdrag för fysiska personers donationer till utvecklingssamarbete

Fysiska personer och dödsbon får från sin nettoförvärvsinkomst dra av en penningdonation på minst 850 euro och högst 50 000 euro som gjorts för att främja utvecklingssamarbete till en aktör som bedriver utvecklingssamarbete.

126 a §

Barnavdrag

För en skattskyldig som vid skatteårets utgång haft vårdnaden om ett minderårigt barn görs ett barnavdrag från skatten. Avdragets belopp är 50 euro för varje minderårigt barn som den skattskyldige haft vårdnaden om. Om den skattskyldige inte omfattas av bestämmelserna om makar i denna lag och inte har en make utomlands, beviljas avdraget till dubbla beloppet för de barn han eller hon är ensamförsörjare för. Avdraget beviljas dock för högst fyra barn. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst och nettokapitalinkomst sammanlagt överstiger 36 000 euro minskas avdraget med 1 procent av den del med vilken nettoförvärvsinkomsten och nettokapitalinkomsten sammanlagt överstiger 36 000 euro.

Barnavdraget görs i första hand från den inkomstskatt som ska betalas till staten. Avdraget görs från de skatter som betalas för förvärvsinkomster och kapitalinkomster i proportion till skatternas belopp.

Från skatten för förvärvsinkomsterna görs avdraget efter arbetsinkomstavdraget och från skatten för kapitalinkomsterna före hushållsavdraget. Till den del avdraget överstiger den inkomstskatt som ska betalas till staten görs avdraget från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten i proportion till dessa skatter.

1 mom. (Som i FiUB)

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2018. Lagens 72 a § tillämpas också på arbete som har börjat före ikraftträdandet av denna lag. **Lagens 126 a § tillämpas fram till utgången av 2018.**

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att halvera avdragsrätten för medlemsavgifter till arbetstagarorganisationer och helt slopa avdragsgillheten för medlemsavgifter till arbetsgivarorganisationer vid ingången av 2018 enligt åtgärdsmotion AM 23/2017 rd.

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 5 /kd

Helsingfors 14.11.2017

Peter Östman kd

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 6 /saf

RESERVATION 6 /saf

Motivering

Sannfinländarna anser att beloppet av arbetsinkomstavdraget enligt 125 § i inkomstskattelagen bör ändras på så sätt att det är 13 procent för den del som överstiger 2 500 euro och att det maximala avdragsbeloppet är 1 560 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 33 000 euro ska avdraget minska med 1,7 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 33 000 euro.

De föreslagna ändringarna i statens inkomstskatteskala och arbetsinkomstavdraget utgör sammantagna en lättnad i inkomstbeskattningen. Arbetsinkomstavdraget görs från den inkomstskatt som betalas till staten.

Hur arbetsinkomstavdraget avpassas har betydelse framför allt för låginkomsttagare. Alla procentuella höjningar hjälper uttryckligen höginkomsttagare. De ändringar som vi föreslår i motioken har däremot positiva effekter för låginkomsttagare och också för hela samhället. Exempelvis får de som tjänar 14 000 euro om året ungefär 10 euro mer i månaden för konsumtion.

För det andra ser vi det som viktigt att inkomstskattelagen fortsatt föreskriver om barnavdrag 2018. Lagen bör kompletteras med 126 a § om barnavdrag med samma innehåll som i den gällande lagen. Den gällande bestämmelsen om barnavdrag är temporärt i kraft från den 1 januari 2015 till den 31 december 2017. Den nya 126 a § som vi föreslår ska gälla till och med den 31 december 2018. Lagen ska tillämpas första gången vid beskattningen för 2018.

Barnavdraget ska beviljas skattskyldiga som försörjer ett eller flera minderåriga barn. Det ska vara inkomstrelaterat och minska när inkomsterna stiger. För dem som har mindre inkomster har avdraget betydelse.

Barnavdraget finns till för att jämna ut nedskärningarna i barnbidraget 2014. Med tanke på inkomstfördelningens värde i sig och en rättvis beskattning är det motiverat att hålla kvar avdraget med samma nivå 2018 som 2017.

För det tredje anser vi att en höjning av hushållsavdraget är ett förträffligt sätt att stödja företagssamhet och sysselsättning. Hushållsavdraget har genererat ny företagsverksamhet och är ett livsvillkor för många små serviceföretag. En höjning av avdraget motverkar dessutom svart ekonomi. Vi ser det som motiverat att hushållsavdraget ska få göras för 60 procent av de avdragsgilla kostnaderna för arbete i stället för 50 procent.

Vidare föreslår vi att gränsen för skattefritt innehav i börsbolag höjs från nuvarande 10 till 15 procent. Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ska ändras på så sätt att dividend som ett samfund erhållit från ett annat än i 6 a § 1 mom. avsett samfund med hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte är skattepliktig inkomst för samfundet, om 1) det samfund som delar ut dividenden utan valmöjlighet och befrielse är skyldigt att betala minst femton procent i skatt på sin inkomst, av vilken dividenden utdelats, och 2) samfundet enligt skatte-

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 6 /saf

lagstiftningen i den aktuella staten har sin hemvist i denna stat och samfundet, enligt ett avtal för undvikande av dubbelbeskattning, inte har sin hemvist i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Syftet med ändringen är att bredda skattebasen.

Sannfinländarna anser att beskattningen redan i årtal har varit behäftad med missförhållandet att skatten på pensionsinkomster har varit större än skatten på motsvarande löneinkomster. Vi vill åtgärda detta. Därför föreslår vi att pensionsinkomstavdraget höjs och förvärvsinkomstavdraget för de löntagare som har de minsta inkomsterna höjs måttligt i syfte att skatten ska vara lika stor för inkomster som motsvarar varandra oberoende av om inkomsten utgör pension eller lön för förvärvsarbete. Samtidigt höjs invalidavdraget. Då får de berörda grupperna mer disponibla inkomster, och därmed stärks konsumtionen samtidigt som bland annat utgifterna för utkomststöd och bostadsbidrag minskar.

I den här reservationen föreslår vi dessutom att regeringen utan dröjsmål åtgärdar inkomstbeskattningen på så sätt att om den skattskyldige har gjort en donation till en biståndsfond ska ett biståndsavdrag göras från den skattskyldiges nettoförvärvsinkomster vid kommunalbeskattningen. Det fulla avdragsbeloppet ska vara 200 euro men avdraget får uppgå till högst det donerade beloppet.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet, men 101 §, 104 § 1 mom., 125 § 2 mom., 126 a § och 127 b § med ändringar, (***Reservationens ändringsförslag***)

att riksdagen godkänner ett uttalande. (***Reservationens förslag till uttalande***)

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 6 /saf

Reservationens ändringsförslag

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 31 § 7 mom., sådant det lyder i lag 1227/2005,
ändras 21 b §, 33 b § 4 mom., 34 b § 2 mom., 54 d § 4 mom., 68 § 2 och 4 mom., 72 a §, 101 § 2
mom., 104 § 1 mom., 106 §, 125 § 2 mom., 126 a § samt 127 b § 2 och 3 punkten,
sådana de lyder, 21 b § i lag 1090/2014, 33 b § 4 mom. i lag 469/2009, 34 b § 2 mom., 54 d § 4
mom. och 68 § 2 mom. i lag 1741/2009 och 4 mom. i lag 772/2004, 72 a § i lagarna 1227/2005 och
946/2008, 104 § 1 mom. i lag 896/2001, 101 § 2 mom., 106 §, 125 § 2 mom. och 127 b § 2 och 3
punkten i lag 1510/2016 och 126 a § i lag 1086/2014, samt
fogas till lagen en ny 69 b § som följer:

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats
med talet 1,416 dras av 1 480 euro, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro.
Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyl-
diges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 52,5
procent av det överskjutande beloppet.

104 §

Invalidavdrag vid kommunalbeskattningen

Vid kommunalbeskattningen dras från en skattskyldig fysisk persons nettoförvärvsinkomst av
460 euro, om han genom sjukdom, lyte eller kroppsskada åsamkats bestående men på grund av
vilket hans invaliditetsgrad enligt lämnade uppgifter är 100 procent. Om procenttalet är lägre,
dock minst 30 procent, beviljas i avdrag en mot procenttalet svarande del av 460 euro. Avdraget
beviljas dock högst till beloppet av annan nettoförvärvsinkomst än pensionsinkomst.

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 6 /saf

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 12 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 560 euro. När den skattskyldiges nettoförfärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 1,65 procent av det belopp med vilket nettoförfärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

126 a §

Barnavdrag

För en skattskyldig som vid skatteårets utgång haft vårdnaden om ett minderårigt barn görs ett barnavdrag från skatten. Avdragets belopp är 50 euro för varje minderårigt barn som den skattskyldige haft vårdnaden om. Om den skattskyldige inte omfattas av bestämmelserna om makar i denna lag och inte har en make utomlands, beviljas avdraget till dubbla beloppet för de barn han eller hon är ensamförsörjare för. Avdraget beviljas dock för högst fyra barn.

Om den skattskyldiges nettoförfärvsinkomst och nettokapitalinkomst sammanlagt överstiger 36 000 euro minskas avdraget med 1 procent av den del med vilken nettoförfärvsinkomsten och nettokapitalinkomsten sammanlagt överstiger 36 000 euro.

Barnavdraget görs i första hand från den inkomstskatt som ska betalas till staten. Avdraget görs från de skatter som betalas för förfärvsinkomster och kapitalinkomster i proportion till skatternas belopp. Från skatten för förfärvsinkomsterna görs avdraget efter arbetsinkomstavdraget och från skatten för kapitalinkomsterna före hushållsavdraget. Till den del avdraget överstiger den inkomstskatt som ska betalas till staten görs avdraget från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten i proportion till dessa skatter.

127 b §

Grunden för hushållsavdrag

Den skattskyldige får dra av

2) 60 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betalningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelser som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd,

3) 60 procent av en ersättning för normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som har betalats till ett allmännyttigt samfund som avses i 22 § i denna lag.

Betänkande FiUB 12/2017 rd
Reservation 6 /saf

1 mom. (Som i FiUB)

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2018. Lagens 72 a § tillämpas också på arbete som börjat före ikraftträdandet av denna lag. Lagens 126 a § tillämpas fram till utgången av 2018.

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål åtgärdar inkomstbeskattningen på så sätt att om den skattskyldige har gjort en donation till en biståndsfond, ska ett biståndsavdrag göras från den skattskyldiges nettoförvärvsinkomster vid kommunalbeskattningen. Det fulla avdragsbeloppet är 200 euro, men avdraget får uppgå till högst det donerade beloppet.

Helsingfors 14.11.2017

Ville Vähämäki saf

Mika Niikko saf